

Verslag open ledenavond

Zuiderlicht

28 juni 2022

Locatie: Spinoza Lyceum

Marinus Knulst

door Aukje van Bezej

We herdachten Marinus Knulst, een oud-bestuurslid, een vriend, het geweten van Zuiderlicht, een bijzonder mens, iemand die nog lang bij ons blijft. Lees hier de woorden die Aukje sprak, [over bacteriën, hete brei en club](#).

Welkom

door Andrea van de Graaf

We hebben achttien gerealiseerde zonnedaken en zes in ontwikkeling. We wekken ruim een miljoen kWh op, wat gelijk staat aan het stroomverbruik van circa vierhonderd huishoudens. We hebben het vertrouwen van de gemeente. We zijn geen clubje hobbyisten, maar een professioneel, geolied en liefdevol team met een fijne zwerm leden en vrienden.

De afgelopen week stuurde de NOS het bericht de wereld in, dat het volgens klimaatwetenschappers niet gaat lukken om de opwarming van de aarde te beperken. Wat niet lukt is de opwarming onder anderhalve graden houden, en dat is en drama voor veel ecosystemen en eilandstaten. Maar het kan nog veel erger. Met drie graden, vier graden, zes graden opwarming, is het leed niet te overzien. Het kan niet hélemaal lukken of hélemaal niet lukken. Om onder de twee graden te blijven moeten we onze stinkende best doen. Maar dat kán. Dát is wat deze klimaatwetenschappers bedoelden. Hou op met doemdenken, geef hoop, zorg voor realistisch optimisme en ga over tot actie.

Zuiderlicht – een update

door Frank Boon en Jasper Klapwijk

Projecten in 2022

Met projectleider Cindy en Lucas realiseerden we ons eerste project in 2022. We legden 124 panelen op het ROC op Maat in West. Sinds juni 2022 leveren de panelen stroom, circa 34.500 kWh per jaar. We investeerden 46.500 euro.

Er komen nog drie andere projecten aan. In ontwikkeling hebben we het dak van een verzamelgebouw met een woongroep en kinderdagverblijf op de Pijnackerstraat. Daar leggen we binnenkort 72 zonnepanelen op. Projectleiders zijn John en Cindy. Met Luc en David als projectleiders werken we aan 136 zonnepanelen op een

veilinghuis aan de Lekstraat. Projectleiders Maarten en Herbe zetten zich in voor 58 zonnepanelen op een verzamelgebouw aan het Zuivelplein. Voor alle genoemde projecten moesten we een omgevingsvergunning aanvragen. Voor de laatste twee projecten is dat nog steeds niet rond.

Vraag: 'Zijn daken met 72 en 58 panelen wel gunstig?'

Frank: Het gaat om daken uit een cluster daken van Vastgoed Gemeente Amsterdam. Daar zaten grote daken bij, zoals dat van de Theemsweg met 1.200 panelen, maar ook daken met 50 of 60 panelen. De afspraak was dat we ze allemaal zouden doen, en dat doen we.

Jasper: Met creativiteit lukt dat. We bedenken steeds iets. We zorgen dat het kan, ook als het eigenlijk niet kan.

Vraag: 'Welke regeling gebruiken jullie voor de genoemde daken?'

Jasper: De SCE-regeling. Dat is een regeling, speciaal voor coöperaties, die garandeert een minimale stroomprijs. Nu is die hoog, maar als die op een dag weer lager wordt en onder het minimum zakt, dan garandeert de regeling dat je toch voldoende inkomsten behoudt. Dat minimum is voor kleine, binnenstedelijke daken onvoldoende om de businesscase uit te laten komen. Maar dan zoeken we dus manieren om de daken toch te realiseren.

Projecten voor 2022/2023

Een voorbeeld voor zo'n zoektocht is het dak van het Stadsdeelkantoor Oost en het dak van de voormalige Oostergasfabriek. Het is een groot complex waar we ruim 600 panelen op een grootverbruik-aansluiting zouden kunnen aansluiten. Maar met de huidige SCE-regeling, een regeling die een minimaal bedrag per kWh garandeert, levert dat een onzekere businesscase op. Het kan wél uit als we het dak in twee delen knippen en rond de 300 panelen op twee kleinverbruik-aansluitingen aansluiten. We beginnen met het dak van het Stadsdeelkantoor. We kijken dan later of we ook de lastigere daken van de Oostergasfabriek kunnen benutten. Projectleiders zijn Vincent en David.

Een tweede dak, ook van Gemeente Amsterdam, is het dak van Stadsdeelkantoor Zuidoost aan het Anton de Komplein. Ook daar gaan we terug leveren via een kleinverbruik-aansluiting. Aan het project werken projectleiders Jan Willem en Mahmoud.

Weespanelen

Op het dak van Stadsdeelkantoor Zuidoost ligt al een rijtje van twintig panelen. Die panelen zijn rond de 13 jaar oud, maar ze doen het nog prima. We gaan ze verplaatsen naar een dak waar ze samen met andere weespanelen nog een paar jaar stroom gaan opwekken.

De Nieuwe Meent

In het project de Nieuwe Meent komen twee coöperaties samen: een wooncoöperatie en Zuiderlicht. Op het dak kunnen 178 panelen. De bewoners besteden de voorinvestering graag uit aan Zuiderlicht. De goedkopere stroom gebruiken ze graag zelf. Nú kan het nog niet. Maar in 2023, als we dit project opleveren, is er een nieuwe Energiewet. Die maakt mogelijk dat je als energiegemeenschap de energie die je zélf opwekt ook zélf mag gebruiken. Hoe dat precies moet, dat zoeken we nog uit. Dat doen we samen met projectleiders Luc en Jan en mensen van de Nieuwe Meent.

VvE's

In Amsterdam zijn veel daken van VvE's. Maar weinig VvE's benutten hun daken voor de opwek van zonne-energie. Dat kost tijd en vraagt kennis. En je moet het met veel mensen eens zien te worden, vaak ook met een

woningbouwcorporatie. Voor VvE's ontwikkelden we daarom een stappenplan. Dat stemden we af met Gemeente Amsterdam.

We deden inmiddels een haalbaarheidsonderzoek voor circa 300 panelen op een VvE in Buitenveldert. De VvE kan, al dan niet via Zuiderlicht, gebruik maken van de SCE-subsidie. Het is met de huidige wetten en regels niet mogelijk om stroom te leveren aan de bewoners, maar we zoeken uit óf en hóe dat onder de nieuwe Energiewet straks wel kan.

We deden nog een haalbaarheidsonderzoek voor een VvE aan de Bramzeilhof in Noord. Daar kunnen ruim 1.000 panelen op, maar met de huidige SCE-subsidie lukt dat niet. Veel panelen op een grote aansluiting levert een te laag tarief op. En dus stellen we ook hier een kleinere installatie voor. We zoeken hier ook uit of we de stroom kunnen leveren.

Vraag: kunnen mensen in de buurt dan nog meedoen?

Jasper: Ja, dat kan nog steeds, iedereen die in de zogenaamde postcoderoos kan mee investeren. Alleen de stroom zal – wanneer mogelijk – naar de bewoners gaan. Maar we hebben nog geen idee hoe de nieuwe wet er precies uit komt te zien, dus daar kunnen we ook nog weinig over zeggen.

Merlijn Twaalfhoven

Van regelingen, techniek en zonnepanelen maken we nu de sprong naar kunst. Naar Merlijn Twaalfhoven, een schrijver, denker, podiumkunstenaar, componist, musicus, een ongelooflijke out-of-the-box-denker, een wereldverbeteraar, en ook nog eens zeer begaan met de energietransitie.

Merlijn neemt ons mee, in een verhaal over verwarring en bezetting, het verschil tussen een walvis en CO₂, de kracht van muziek, en van stilte, en van het laten wassen van je voeten. Om weer in verbinding te komen met onszelf en elkaar en de wereld om ons heen. Om te hervinden wat we ergens onderweg verloren. Met *spoken words* en de muziek van Jurriaan Berger, op piano.

Lees het verhaal terug op <https://www.zuiderlicht.nu/merlijn-twaalfhoven-hoe-navigeer-je-door-woelig-water/>.

Aan tafel

Door Aukje van Bezeij

We hebben altijd twee ALV's, twee ledenavonden per jaar. Die van vanavond is inspirerend, met een mix van kunst en verhalen. De andere is serieus, en die is óók leuk. We zijn een coöperatie, we staan zelf aan het roer, en dus nemen we dan veel besluiten. Daar is ook ruimte voor discussie.

De vorige keer waren er veel leden die diverse ideeën hadden over waar we met Zuiderlicht naartoe moeten, of kunnen. We waren echter ook verschrikkelijk graag zelf aan het woord. Het lukte daarom niet om al die gedachten voldoende ruimte te geven. Vanavond hebben we dat wel. We nodigen iedereen met ideeën over hoe we nog meer energie kunnen opwekken, of opslaan, van harte uit aan een van onze tafels. Met een drankje. Er is een tafel met nieuwe business, met Sigyn. Een tafel over batterijen en opslag, met Ronald. Een tafel voor VvE's, met Jasper. Ook is het mogelijk om na te praten met Merlijn Twaalfhoven. En tot slot zijn kunnen we de hele avond vast nog eindeloos napraten over Marinus. Na een half uur doeken we de tafels op.

Tafel nieuwe business voor Zuiderlicht

Aan de tafel van de nieuwe business, de tafel van Sigyn, wordt het steeds drukker.

Zuiderlicht legde tot nu toe panelen op veelal maatschappelijk vastgoed, denk aan scholen, sportverenigingen en daken van de gemeente. Die daken raken vol. We zullen op zoek moeten naar andere daken, of ander oppervlak.

Iemand vraagt of Zuiderlicht al samenwerkt met woningbouwcorporaties en andere coöperaties. Met de woningbouwcorporaties heeft met name Jasper goed contact. Met andere coöperaties werken we samen, middels de APEC wat staat voor Amsterdamse producerende energiecoöperaties.

Diverse leden van Zuiderlicht dragen de volgende nieuwe kansen voor Zuiderlicht aan, rijp en groen door elkaar:

1. Parkeerplaatsen. Veel parkeerplaatsen zijn in handen van de gemeente. Waar eerst de kosten van het overkappen de baten overstegen, is dat nu wellicht niet meer zo, gezien de gestegen energieprijzen. Zuiderlicht kan eerst zelf een business case maken en op basis daarvan met de gemeente gaan praten. Of Zuiderlicht kan samen met de gemeente de businesscase maken. Concrete locaties zijn de parkeerplaatsen zijn die van Schinkelhaven aan de Anthony Fokkerweg. Daar zit ook het Nederlands Lucht- en Ruimtevaartinstituut met een grote, eigen parkeerterrein. Een andere parkeerplaats is die van het AMC in Zuidoost.
2. Zuiderlicht zou leden actiever moeten vragen om daken aan te dragen.
3. Ooit was Zuiderlicht in de running voor zonnepanelen op Sporthallen Zuid. Het dak ging toen naar een Belgisch bedrijf, dat er nooit één paneel op legde. De hallen moeten over een paar jaar wijken voor nieuwbouw. Het is een mooi dak voor weespanelen. Zuiderlicht kan dat voorleggen aan de gemeente.
4. Zuiderlicht zou ervoor moeten zorgen dat bewoners van onder andere VvE's zelf de stroom van panelen op hun dak kunnen afnemen, bijvoorbeeld met Herman de Stroomverdeler.
5. Zuiderlicht maakt nu, als coöperatie, geen winst. De winst gaat naar de leden. We zouden minder rente kunnen uitkeren en meer winst naar de coöperatie kunnen laten gaan die die winst kan investeren in projecten die anders niet rendabel zouden zijn. Daarmee versnellen we de energietransitie.

Tafel VvE's

Leden dragen drie concrete casus aan. De eerste is een grote VvE met een ruim dak en collectief verbruik voor de lift in Slotervaart, waar een van onze leden secretaris is. De tweede casus is een VvE in Buitenveldert waar een van onze leden een appartement in eigendom heeft en probeert energiemaatregelen te agenderen. Daar wil de corporatie die groot-eigenaar is niet aan meewerken. Tot slot bespreken we een kleine VvE waar weinig panelen op het dak kunnen. Waarschijnlijk lukt het de VvE niet om voldoende vermogen op te stellen voor de SCE.

In alle gevallen is duidelijk dat met name eigenaren-bewoners, maar ook eigenaren die niet in het appartement wonen, de op te wekken stroom liever zelf gebruiken dan terug leveren. We maken voor de VvE in Slotervaart een vervolgspraak voor een dakschouw en we leggen contact met het VvE-bestuur.